JAARVERSLAG 2020

Maatschappelijke Alliantie

Burgemeester van Karnebeeklaan 6A
2585 DB Den Haag
Tel. 070 - 406 13 06
bureau@maatschappelijkealliantie.org
www.maatschappelijkealliantie.org

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord 3

1. Visie, missie, strategie en doelstelling 4
1.1 Waar staat stichting de Maatschappelijke Alliantie voor? 4
1.2 Achtergrond 4
1.3 Visie 2020-2022....5
1.4 Missie 2020-2022 5
1.5 Strategie 2020-2022....5
1.6 Doelstelling.... 5
1.7 Nieuwe projecten in 2020.... 6
1.8 Sustainable development goals Verenigde Naties (SDG's)....7
1.9 Beleidsvisie Kabinet inzake filantropie 7
2. Verantwoording thema's, projecten en activiteiten 2020....9
2.1 Sociale huisvesting 9
Onepager Deloitte Nederland over huisvesting dak- en thuislozen.... 15
2.2 Onderwijs 16
2.3 Stimuleren van tolerantie bij kinderen 22
2.4 Inzichtenplatform....28
2.5 Overige verbindingen: Verbinden van filantropie, bedrijfsleven en overheid rondom maatschappelijke vraagstukken.... 31
3. Organisatie....34
3.1 Bestuur 34
3.2 Raad van advies....34
Drie vragen aan nieuw lid raad van bestuur Hans Honig, CEO Deloitte Nederland..... 36
3.3 Programmabureau 37
4. Financiën 38
4.1 Financieel resultaat 2020.... 38
4.2 Staat van baten en lasten 2020.... 39
4.3 Verdeling van de lasten over doelstellingen 2020.... 40

Voorwoord: Oh, what a year!

Stichting de Maatschappelijke Alliantie (MA) is een landelijke netwerkorganisatie die publiek-private samenwerking initieert en faciliteert om complexe maatschappelijke vraagstukken gezamenlijk op te lossen. 2020 is voor de Nederlandse samenleving, maar ook voor de gehele wereld, een buitengewoon jaar geweest als gevolg van de coronapandemie en alles wat daarmee samenhangt.

Voor de Maatschappelijke Alliantie is dit niet veel anders. We hebben elkaar als collega's minder persoonlijk en veel vaker digitaal ontmoet. Ditzelfde gold voor overleggen met externe relaties: alles ging online, maar het ging wel door! Ondanks de coronastorm hielden we als Maatschappelijke Alliantie koers en waren we in staat het merendeel van het jaarplan 2020 te realiseren. En bovendien: Door de coronapandemie is duidelijk geworden dat complexe maatschappelijke vraagstukken eerder om meer, dan om minder publiek-private partnerschappen vragen. 'Alleen samen krijgen we corona onder controle', hoorden we in 2020 veelvuldig. Maar datzelfde geldt voor de maatschappelijke vraagstukken die de Maatschappelijke Alliantie tracht op te (laten) lossen: alleen samen maken we Nederland mooier, beter en meer inclusief.

De Maatschappelijke Alliantie zet zich ook in 2021 in om publieke en private partijen te verbinden zodat we SAMEN kunnen werken aan effectieve en schaalbare oplossingen voor complexe vraagstukken. Veel maatschappelijke vraagstukken zijn zo ingewikkeld dat ze niet in één hokje te plaatsen zijn. Zonder samenhang en verbinding tussen betrokken partijen blijft duurzame systeemverandering in maatschappelijke sectoren zoals het onderwijs en sociale huisvesting achterwege. Onze droom is dat we partijen inspireren, maar vooral ook mobiliseren om samen ECHTE verandering op gang te brengen.

Hayde Zarkeshan
Directeur van de Maatschappelijke Alliantie

Jaarverslag 2020

1. Visie, missie, strategie en doelstelling

De Maatschappelijke Alliantie bracht in 2019 meer focus aan door ervoor te kiezen zich in de periode 2020-2022 op minder thema's dan voorheen te richten voor haar maatschappelijke agenda. De thema's voor de 'nieuwe koers' werden gebaseerd op Monitor Brede Welvaart (2019), uitgebracht door het CBS. Met de herijkte focus richtte de Maatschappelijke Alliantie zich in 2020 op het leveren van een actieve bijdrage aan een inclusieve samenleving.

1.1 Waar staat stichting de Maatschappelijke Alliantie voor?

De Maatschappelijke Alliantie is een netwerkorganisatie die publiek-private samenwerking initieert en faciliteert om complexe maatschappelijke vraagstukken GEZAMENLIJK op te lossen.

1.2 Achtergrond

Op 27 februari 2015 is de Maatschappelijke Alliantie opgericht om samenwerking en verbinding tussen fondsen, bedrijven en overheid te faciliteren. Directe aanleiding voor de oprichting van de Maatschappelijke Alliantie is een overleg tussen leden van het kabinet en een delegatie van vermogende particulieren en ondernemers binnen de sector filantropie. Vanaf 2019 zette de Maatschappelijke Alliantie een nieuwe koers uit met meer focus om haar maatschappelijke impact te vergroten en te verduurzamen.

1.3 Visie 2020-2022

Veel maatschappelijke problemen zijn te complex om alleen door overheid, bedrijfsleven of maatschappelijk middenveld te worden aangepakt. Ze vragen om een bundeling van krachten in nieuwe vormen van publiek-private samenwerkingen, waarbij politiek/overheid, betrokken bedrijven en burgerinitiatieven in tripartite allianties werken aan concrete oplossingen om zo een vreedzame en inclusieve samenleving te bevorderen.

1.4 Missie 2020-2022

Het samenbrengen van publieke en private partijen voor een effectieve en duurzame aanpak van maatschappelijke problemen.

1.5 Strategie 2020-2022

Met het inspireren en mobiliseren van publieke en private partijen worden nieuwe allianties gevormd en wordt de weg opengesteld voor effectieve en schaalbare oplossingen.

De strategie van de Maatschappelijke Alliantie is drieledig:

1. Gezamenlijk aan maatschappelijke proposities werken die effectief en schaalbaar zijn;
2. Mobiliseren van partijen om systeemverandering op gang te brengen;
3. Inrichten van een collectief maatschappelijk geheugen.

1.6 Doelstelling

De statutaire doelstelling van de Maatschappelijke Alliantie is:
De impact van het maatschappelijk middenveld op maatschappelijk relevante thema's te vergroten door het structureel met elkaar in verbinding brengen van vermogensfondsen, ondernemers, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en de overheid en door een beroep te doen op het potentieel van het maatschappelijk middenveld om een bijdrage te leveren aan de welvaart en het welzijn van onze samenleving, en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De taak van de Maatschappelijke Alliantie is het leggen van verbindingen tussen filantropie, bedrijfsleven en overheid om bij te dragen aan het oplossen van complexe, maatschappelijke uitdagingen. Dit vraagt om een gerichtere aanpak met meer focus. Gebaseerd op de Monitor Brede Welvaart 2019 (CBS) staat inclusiviteit centraal. De Maatschappelijke Alliantie streeft naar een samenleving waarin eenieder mee kan komen.

Binnen dit overkoepelende thema richt de Maatschappelijke Alliantie zich op vijf onderliggende deelthema's:

1) Sociale huisvesting;
2) Onderwijs;
3) Bevordering van tolerantie;
4) Overige verbindingen: Verbinden van publieke en private partijen rondom maatschappelijke vraagstukken;

5) Inzichtenplatform voor het delen van aanpak en kennis over de bovenstaande 4 thema's.

De activiteiten die de Maatschappelijke Alliantie in 2020 ondernam, passen binnen één of meerdere van de bovenstaande focusthema's. De activiteiten en resultaten worden in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag beschreven en verantwoord.

1.7 Nieuwe projecten in 2020

De Maatschappelijke Alliantie wil geleerde lessen en 'best practices' inzake een gezamenlijke aanpak van complexe maatschappelijke vraagstukken delen. Dit wil zij doen via een online inzichtenplatform: 'Het Maatschappelijke Brein'. Het doel is hier het succesvol opschalen van initiatieven en Nederland (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, overheden en burgers) inspireren. Een ander doel is het borgen van succesvolle initiatieven en aanpakken uit het verleden, zodat in de toekomst niet steeds het spreekwoordelijke 'wiel' opnieuw uitgevonden hoeft te worden. De Maatschappelijke Alliantie werkte in 2020 verder aan het opzetten van een online inzichtenplatform, waar succesvolle initiatieven zichtbaar worden en als 'best practices' worden uitgewisseld.

Van 'best practices' wordt naast de impact ook hun aanpak gedeeld, zodat andere relevante stakeholders hiervan kunnen leren. Daarnaast is het doel om nieuwe partijen te inspireren en te activeren, mede door middel van storytelling.

Naast het doorlopende project inzake het verbinden van publieke en private partijen rondom maatschappelijke vraagstukken (thema overige verbindingen), ging de Maatschappelijke Alliantie in 2020 verder aan de slag met vier vastgestelde thema's:

1. Delen van kennis en 'best practices': Oprichting van het hierboven genoemde inzichtenplatform;

2. Onderwijs: Optimaliseren van de ontwikkelkansen van kinderen in kwetsbare wijken;

3. Sociale huisvesting: Huisvesting voor kwetsbare groepen in de samenleving;

4. Polarisatie: Stimulering van tolerantie bij kinderen.

1.8 Sustainable development goals van de Verenigde Naties (SDG's)

De Maatschappelijke Alliantie (MA) is opgericht om samenwerking tussen publieke en private partijen rondom maatschappelijke vraagstukken te bevorderen. De Maatschappelijke Alliantie gelooft dat gezamenlijk initiatief leidt tot duurzame en effectieve oplossingen. Zij ziet het als haar verantwoordelijkheid om zich voor de SDG 17 van de Verenigde Naties in te zetten: 'Partnerschap om doelstellingen te bereiken.' Lees hier meer over: Global Compact NL en de Sustainable Development Goals.

1.9 Beleidsvisie Kabinet inzake filantropie

Minister Dekker informeerde in oktober 2019 de Tweede Kamer over het overheidsbeleid en de coördinerende rol van het ministerie van Justitie en Veiligheid inzake filantropie. Deze beleidsvisie voor de komende jaren was mede gebaseerd op het verkennend onderzoek 'Filantropie op de grens van overheid en markt' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) van eind 2018. Recente ontwikkelingen in de Nederlandse samenleving geven volgens de WRR aanleiding tot het formuleren van expliciet overheidsbeleid ten aanzien van filantropie.

In de kabinetsvisie wordt het belang van samenwerking tussen overheid en filantropie omtrent maatschappelijke opgaven onderstreept. In de beleidsvisie onderschrijft de minister ook het nut van het opzetten van een brede infrastructuur voor dialoog, die ruimte biedt aan de innovatie- en signaalfunctie van filantropie bij publieke belangen. Dit sluit goed aan bij de doelstelling van de Maatschappelijke Alliantie: Het verbinden van overheid, bedrijfsleven en filantropie.

'Nederland kent van oudsher een grote rijkdom aan filantropisch initiatief en staat internationaal bekend als een vrijgevig land. Er wordt hierbij uitgegaan van een brede definitie van filantropie als 'vrijwillig particulier initiatief dat primair is gericht op het algemeen maatschappelijk belang'. Het gaat hierbij om bijdragen in de vorm van geld (giften, investeringen) en tijd (aandacht, expertise), vrijwillig ter beschikking gesteld door particulieren (individuen, huishoudens) en organisaties (fondsen, kerken, bedrijven en goede doelen-loterijen).

Er zijn verschillende verschijningsvormen van filantropie op basis van bovenstaande definitie, met nadruk op de financiële dimensie. Nederland kent een divers filantropisch landschap bestaande uit vrijwilligersorganisaties, geld wervende fondsen (goede doelen-organisaties), vermogens-fondsen, hybride fondsen (met zowel inkomsten uit fondsenwerving als uit belegging van het eigen vermogen), gemeenschapsfondsen (die op lokaal niveau opereren) en crowdfunding initiatieven gericht op het algemeen maatschappelijk belang. Instellingen die een ANBI-status hebben, worden ook tot filantropie gerekend, omdat zij nagenoeg geheel het algemeen belang dienen en geen winstoogmerk nastreven.

In 2015 gaf Nederland ruim 5,7 miljard euro uit aan goede doelen en verrichtte 36% (Onderzoek Geven in Nederland) tot 49% (Centraal Bureau voor de Statistiek) van de inwoners van Nederland vrijwilligerswerk. De 'traditionele' vrijgevigheid in Nederland neemt echter af.

Volgens het onderzoek Geven In Nederland neemt het aantal vrijwilligers af, besteden minder inwoners van Nederland tijd aan vrijwilligerswerk en is het totale geefbedrag als percentage van het bruto binnenlands product en het besteedbaar inkomen afgenomen. Daartegenover staat de groei aan sociale ondernemingen als nieuwe hybride vorm van ondernemerschap en filantropie.'

De **WRR** formuleert naar aanleiding van bovenstaande ontwikkelingen de volgende aanbevelingen voor overheidsbeleid inzake filantropie:

1. Erken vrije keuze als wezenskenmerk van filantropie;
2. Heb oog voor de complementaire functies van filantropie bij publieke belangen;
3. Beschouw filantropie niet als substituut voor overheidsvoorzieningen;
4. Onderken de toegevoegde waarde voor sociale cohesie en een pluriforme democratie;
5. Wees alert op ontwikkelingen die afbreuk doen aan de functies van filantropie;
6. Beschouw fiscale faciliteiten als generieke stimulans en verruim het doelgroepbereik;
7. Handhaaf duaal toezicht op algemeen nut beogende instellingen;
8. Faciliteer (h)erkenning van sociaal ondernemerschap;
9. Democratiseer de zeggenschap over afdrachten vanuit het loterijstelsel.

In antwoord op de aanbevelingen van de WRR formuleert het **kabinet** de volgende drie speerpunten voor beleid inzake filantropie voor de komende jaren:

1. Het stimuleren van geefgedrag;
2. Het vergroten van de transparantie en betrouwbaarheid van de sector;
3. Samenwerking tussen overheid en filantropie in de aanpak van maatschappelijke opgaven.

Met name speerpunt 3 is voor de Maatschappelijke Alliantie van belang.

2. Verantwoording thema's, projecten en activiteiten 2020

In 2020 initieerde de Maatschappelijke Alliantie verschillende activiteiten en organiseerde (mede) online bijeenkomsten om verbinding en samenwerking te realiseren en gezamenlijk met andere organisaties maatschappelijke problemen op te lossen.

De activiteiten in 2020 zijn te verdelen over de vijf thema's waarop de Maatschappelijke Alliantie zich in de periode 2020-2022 richt: Sociale huisvesting; onderwijs; stimuleren van tolerantie bij kinderen; inzichtenplatform; en overige verbindingen: verbinden van publieke en private partijen rondom maatschappelijke vraagstukken.

De activiteiten worden in de komende paragrafen per thema beschreven en verantwoord. Hier is ook per thema de doelstelling geformuleerd, het oorspronkelijke projectvoorstel, de resultaten en de belangrijkste inzichten.

2.1 Sociale huisvesting

2.1.1 Doelstelling

Tussen 2009 en 2018 is het aantal dak- en thuislozen in Nederland explosief gestegen. Redenen voor dakloosheid zijn persoonlijke gebeurtenissen zoals: conflicten thuis, gezondheidsproblemen en schulden in combinatie met het grote gebrek aan betaalbare woningen. Volgens het CBS is uitstroom vanuit crisisopvang vaak mogelijk, maar hebben daklozen geen toegang tot betaalbare woningen, waardoor de doorstroom stokt en mensen onnodig op straat belanden. De daklozen blijven zo vastzitten in het zorgsysteem, een perspectief ontbreekt en zorgkosten blijven op deze manier onnodig hoog, terwijl het tekort aan huisvestingsmogelijkheden het probleem is.

Doelstelling: De Maatschappelijke Alliantie stimuleert privaat-publieke samenwerking ten behoeve van de realisatie en opschaling van succesvolle proposities voor innovatieve vormen van huisvesting voor dak- en thuislozen.

2.1.2 Projectvoorstel sociale huisvesting

1. Project Sociale huisvesting	
Probleemstelling	• Tussen 2009 en 2018 steeg het aantal dakloze 18- tot 65-jarigen in Nederland van 17.800 naar 39.300 (CBS, 2018). • Het aantal dakloze jongeren is in deze periode 3x zo hoog! (CBS, 2018) • Dit aantal is een onderschatting, omdat het alleen mensen betreft die zijn ingeschreven in de Basisadministratie (zie ook cijfers Federatie Opvang die uitgaat van ruim 70.000 mensen, 2017) • Zo'n 65% van alle gedetineerden die jaarlijks een penitentiaire inrichting verlaten, heeft geen eigen woning (huur en of koop) om naar terug te keren. Nb jaarlijks verlaten zo'n 30.000 mensen een penitentiaire inrichting. • In 2017 werden 3.700 huishoudens uit hun sociale huurwoning gezet. Meestal ging het om alleenstaanden. In 10%van de gevallen ging het om een eenoudergezin of koppel met kinderen. • Als gevolg van het tekort aan betaalbare huurhuizen wonen duizenden mensen te lang in een zorginstelling. Ze kunnen niet uitstromen naar reguliere huisvesting met begeleiding. • De kosten van een intramurale zorgvoorziening zijn gemiddeld EUR 45k per persoon per jaar. Deze kosten worden betaald uit de WLZ en de WMO. **Een Deltaplan. Iedereen onder dak.** Tegen deze achtergrond zet de Maatschappelijke Alliantie zich in voor het verbinden van partijen voor het opstellen en uitvoeren van het Deltaplan 'Iedereen onder Dak'. Het aantal kwetsbare groepen dat een beroep doet op woonruimte, vaak met begeleiding, neemt sterk toe en daarmee ook de noodzaak om de handen ineen te slaan om dit probleem op te lossen. Er is een veelvoud aan verschillende initiatieven en werkwijzen die zich richten op deze problematiek. De Maatschappelijke Alliantie zet zich in om deze initiatieven te ondersteunen om deze optimaal te laten functioneren en efficiënte samenwerking te bewerkstelligen.
Doelstelling	Maatschappelijke Alliantie wil in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf, gemeente Den Haag, VWS, Platform 31, Deloitte en Startfoundation werken aan privaat-publieke samenwerking ten behoeve van realisatie en opschaling van succesvolle proposities.
Resultaat	1. Haalbaarheidsstudie Huisvesting in rapportvorm 2. Landelijk bekendheid van werkbare en schaalbare proposities om op te schalen – tevens verankerd op het Inzichtenplatform

Activiteiten	• Haalbaarheidsstudie (wat is mogelijk binnen de huidige wet en regelgeving en binnen mogelijkheden Rijksvastgoed) • Inventarisatie van best practices, zoals Skills in de stad, springplank • Organiseren van 2 stoomsessies met fondsen, bedrijven, overheid en maatschappelijke organisaties om best practices te delen en partijen te mobiliseren betrokken te raken • Delen van werkbare en schaalbare aanpak
Planning	2020- 2022
Status	Beginstadium

2.1.3 Verantwoording: Resultaten project sociale huisvesting

In 2020 behaalde de Maatschappelijke Alliantie onderstaande resultaten:

1. Publicatie rapport '(Tijdelijke) huisvesting dak- en thuislozen'

Een haalbaarheidsstudie in samenwerking met Deloitte Nederland naar huisvesting voor dak- en thuislozen. In het rapport worden een aantal mogelijke knelpunten benoemd:

- Beschikbaarheid van locaties op korte termijn;
- De doelgroep is soms te (weinig) specifiek;
- Financiering/businesscase vaak (te) complex.

Mogelijke oplossingsrichtingen zijn:

- Focus op tijdelijke nieuwbouw voor snelle realisatie;
- Brede afspraken maken met gemeenten en Rijk over beschikbaarheid locaties;
- Sluiten van de businesscase met private partijen.

Op basis van de resultaten heeft de Maatschappelijke Alliantie een aantal bijeenkomsten georganiseerd.

Lees hier het gehele rapport, waarin per initiatief de succesfactoren, belemmeringen en acties voor opschaling van innovatieve huisvesting beschreven zijn.

2. Onepager "Huisvesting voor daklozen"

Op basis van het rapport is tevens een onepager over huisvesting voor daklozen opgesteld, die is gedeeld onder een breed publiek (zie pagina 15).

3. Ontwikkeling platform Woonplek

In opdracht van het ministerie van VWS wordt een landelijk publiek-privaat platform opgericht om extra woonplekken voor dak- en thuislozen tot stand te brengen door private en publieke gelden samen te brengen en gemeenten te ondersteunen. De opdrachtverlening door VWS is mede tot stand gekomen door de opdracht die voor de Maatschappelijke Alliantie is uitgevoerd naar 'best practices' op het gebied van wonen voor dak- en thuislozen. De Maatschappelijke Alliantie werd hierdoor founding partner van dit platform en was mede-organisator van de vervolgsessies gericht op (tijdelijke) huisvestingsmogelijkheden.

De Maatschappelijke Alliantie heeft een aantal partijen uit haar achterban reeds betrokken bij de pilots om bij te dragen aan:

A) De locaties (grond-/vastgoedposities die in tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan benut kunnen worden);

B) De businesscase en financiële haalbaarheid van de realisatie en exploitatie van deze tijdelijke woningen. Vanuit de Maatschappelijke Alliantie is bestuurslid Aaltje van Zweden betrokken bij dit platform.

C) De campagne 'iedereen onder dak.nu', zowel financieel als communicatief, een campagne waarin bewoners en bedrijven een statement maken om de toenemende dakloosheid in Eindhoven aan te pakken en het ondersteunen van het baristaproject 'Bakkie040'. Hiermee krijgen voormalig daklozen weer perspectief op een leven 'onder dak'.

4. Sponsoring partner 'Devjo project'

De Maatschappelijke Alliantie investeerde in het 'project Devjo'. Devjo is opgericht om dak- en thuislozen een thuis te geven. Devjo faciliteert de doelgroep om samen met professionals 'tiny houses' te bouwen. Wanneer de tiny houses bij sportverenigingen worden geplaatst, zal de participant zich committeren om op structurele basis vrijwilligerswerk te verrichten voor de club(s).

5. Onderzoek mogelijkheden artificial intelligence (AI) bij het voorspellen van dakloosheid

Als onderdeel van het deltaplan 'Iedereen onder een dak' onderzoekt de Maatschappelijke Alliantie de mogelijkheden van AI en datascience. Door data gedreven te werken, worden inzichten sneller ontwikkeld en verbanden eerder gelegd. Uit het onderzoek lijkt een AI-model dat dakloosheid kan voorspellen een kansrijke mogelijkheid. Dit wordt verder onderzocht en uitgewerkt in samenwerking met stakeholders, waarbij een aantal pilotprojecten geformuleerd zijn.

2.1.4 Verantwoording: Activiteiten project sociale huisvesting

(1) Deze digitale bijeenkomst op 23 september 2020 had als doel het inzichtelijk maken van de beschikbaarheid van panden, snel realiseren van tijdelijk of permanent vastgoed, investeren, en samenwerken met gemeenten om leegstaande panden of kavels een (tijdelijke) woonbestemming te geven. Een aantal partijen heeft interesse getoond. Een aantal partijen waaronder Maarsengroep is reeds met een pilot gestart en zal kantoorpanden beschikbaar stellen voor tijdelijke woningen.

(2) Deze interactieve bijeenkomst op 29 september 2020 ging over de mogelijkheden van artificial Intelligence (AI) in het voorspellen van dakloosheid.

2.1.5 Verantwoording: Inzichten project sociale huisvesting

Inzichten in succesvoorwaarden om tijdelijke huisvesting te realiseren

Maatschappelijke Alliantie in samenwerking met Deloitte Nederland en Society Impact wil inzicht krijgen in de succesvoorwaarden en best practices om tijdelijke huisvesting te realiseren voor dak- en thuislozen. Daarbij staat het doel voorop om snel tot substantiële aantallen woningen te komen voor de doelgroep (schaalbaarheid). Een analyseraamwerk door Deloitte en Society Impact, toegepast op een aantal praktijkcases, resulteerde in een omschrijving van een schaalbare propositie.

Samenwerkingspartners, locaties op korte termijn en financiering zonder complexe voorwaarden

Kijkend naar de praktijkvoorbeelden kan met tijdelijke huisvesting, nieuw te bouwen op tijdelijke locaties, het snelst en het meest substantieel tot woningen voor de doelgroep worden gekomen. Permanente nieuwbouw kost namelijk veel tijd en vergt extra financiering.

Hieronder de belangrijkste conclusies uit dit rapport van Deloitte en Society Impact:

De succesvoorwaarden zijn:

1. Werken met bestendige samenwerkingspartners;
2. Gebruik maken van beschikbare locaties op korte termijn;
3. Financiering zonder (complexe) voorwaarden.

Belemmeringen voor opschaling kunnen zijn:

1. De beschikbaarheid van locaties op korte termijn;
2. De doelgroep die soms te (weinig) specifiek is;
3. De financiering/businesscase is vaak (te) complex.

Acties voor opschaling:

1. Inzetten op tijdelijke nieuwbouw voor snelle realisatie van tijdelijke huisvesting;
2. Brede afspraken maken met gemeenten en Rijk over beschikbaarheid locaties;
3. Sluiten van de businesscase met private partijen.

Onderzochte best practices ten aanzien van huisvesting

Onderstaande best practices zijn geanalyseerd, onderverdeeld in verschillende huisvestingstypen:

Nieuwbouw:

- **Springplank**

  Op verschillende locaties in Den Bosch, Eindhoven en Tilburg realiseert Springplank tijdelijke huisvesting door vanuit werk kansen te creëren voor daklozen.

Benutten bestaand vastgoed:

- **Skills in de Stad**

  Jongeren worden als onderdeel van het concept Skills in de Stad gehuisvest in leegstaand Rijksvastgoed in de pilot-gemeenten Maastricht en Leeuwarden. Ook in andere gemeenten wordt onderzocht op welke wijze publiek vastgoed ingezet kan worden om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

- **Housing First**

In tegenstelling tot de traditionele aanpak begint platform Housing First met het direct aanbieden van een zelfstandige woning voor iemand die dakloos is. Housing First is een gezamenlijk initiatief van LIMOR, HVO-Querido, Bureau Zin, Leger des Heils en RIBW.

- **Papageno**

Stichting Papageno heeft een eigen en unieke formule ontwikkeld ten aanzien van tijdelijke woonruimte voor jongeren en jongvolwassenen met autisme. Er zit een zekere overlap in doelgroepen van mensen met autisme en dak- en thuislozen.

- **Gemeente Den Haag, voorbeeldcase Van Ostadestraat**

Op de Van Ostadestraat 110 in Den Haag is een businesscase te vinden voor de realisatie van tijdelijke huisvesting voor daklozen.

Tijdelijk vastgoed:

- **Gedachtenexperiment Vliegveld Valkenburg**

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft als gevolg van veranderde huisvestingsvragen te maken met een wisselende vastgoedportefeuille waarbij zowel transformatie als verkoop en herbestemming van uiteenlopende objecten aan de orde zijn. Een voorbeeld van een groot en langdurig herbestemmingstraject is voormalig vliegveld Valkenburg.

Voor opschaling naar de 10.000 benodigde woningen is extra publieke en private actie nodig!

Op basis van het rapport van Deloitte Nederland “(Tijdelijke) huisvesting voor dak- en thuislozen 2020” is een onepager over huisvesting voor daklozen opgesteld (zie hieronder). Deze is gedeeld onder een breed publiek.

Deloitte.

Maatschappelijke Alliantie

1 Groei dak- en thuislozen

Redenen dak- en thuisloos

- 50% huisuitzetting (90% door schulden)
- 30% conflict/relatiebreuk
- 5% geen huisvesting na verblijf instelling
- 5% uit buitenland

Groei dakloosheid in Nederland

Tussen 2009 en 2018 steeg het aantal dakloze 18 tot 65 jarigen van 17,8 duizend naar 39,3 duizend. Omdat alleen mensen uit de Basisadministratie worden geteld, gaat Federatie Opvang uit van ruim 60 duizend mensen.

Doorstroom daklozen stokt

- Uitstroom is vaak mogelijk, maar daklozen hebben geen toegang tot een betaalbare woning waardoor de doorstroom stokt.
- Mensen zitten vast in het zorgsysteem, terwijl wonen het probleem is. Een perspectief ontbreekt en zorgkosten blijven op deze manier onnodig hoog.

2 Grondwet en beleid

De Grondwet stelt dat de overheid zorg moet dragen voor voldoende woongelegenheid en is daarmee verantwoordelijk voor het bieden van betaalbare en gezonde huisvesting.

Staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: “Het aantal dak- en thuislozen in Nederland is onacceptabel hoog. We moeten dak- en thuislozen het liefst direct, maar in ieder geval zo snel mogelijk, weer aan een passende woonruimte helpen. Zodat zij daar, met de benodigde begeleiding, weer een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen. Doel is dat niemand op straat hoeft te slapen of langer dan drie maanden in de opvang hoeft te verblijven.”

3 Analyse (tijdelijke) huisvesting dak- en thuislozen

Praktijkvoorbeelden gericht op (tijdelijke) opvang en aanpak dakloosheid

- Springplank
- Skills in de Stad
- Housing First
- Papageno
- Herontwikkeling gemeentelijk vastgoed
- Tijdelijk gebruik locaties Rijk

Succesvoorwaarden

1. Bestendige samenwerkingspartners
2. Beschikbaarheid locatie op korte termijn
3. Financiering zonder (complexe) voorwaarden

Belemmering voor opschaling

1. Beschikbaarheid locaties op korte termijn
2. De doelgroep is soms te (weinig) specifiek
3. Financiering/business case vaak (te) complex

Actie voor opschaling

1. Focus op tijdelijke nieuwbouw voor snelle realisatie
2. Brede afspraken maken met gemeenten en Rijk over beschikbaarheid locaties
3. Sluiten van de business case met private partijen

4 Benodigde actie

Voor opschaling van de 10.000 benodigde woningen is extra publieke en private actie nodig

© 2020 Deloitte The Netherlands

2.2 Onderwijs

2.2.1 Doelstelling

Een hoogwaardige onderwijsinfrastructuur is een van de belangrijkste pijlers voor economische welvaart en welzijn van burgers in Nederland. De combinatie van toenemende ongelijkheid in kansen op goed onderwijs, het oplopende lerarentekort en de toenemende werkdruk voor leraren en schoolleiders, brengt deze infrastructuur steeds meer aan het wankelen. De verschillen in schooladviezen tussen leerlingen met hoger en lager opgeleide ouders zijn sinds 2009 groter geworden. Kinderen van ouders met een zwakke sociaaleconomische positie in kwetsbare wijken, krijgen nog minder kansen om hun potentieel te benutten.

Een samenhangende aanpak is daarom nodig om kinderen die zich nog niet optimaal kunnen ontwikkelen, maximaal kansen te geven en te laten participeren in de kenniseconomie. Anders komen zij langs de zijlijn te staan, met alle maatschappelijke gevolgen van dien.

Doelstelling: Het vergroten van de ontwikkelkansen van basisschoolleerlingen in sociaaleconomisch zwakkere wijken om hen beter voor te bereiden op de uitdagingen van de 21e eeuw. Om dit te bereiken wil de Maatschappelijke Alliantie middels publiek-private samenwerking scholen ondersteunen met een transitie die gericht is op het in samenhang terugdringen van het lerarentekort en het anders organiseren van het onderwijs in samenwerking met de wijk.

Daarbij wil de Maatschappelijke Alliantie innovatieve initiatieven op deze gebieden ondersteunen door kennis, instrumenten, onderzoek en beschikbare netwerken in te zetten. Dit wordt bereikt door de oprichting van de Onderwijs Alliantie waar publieke en private partijen de krachten bundelen om de doelstellingen te realiseren.

2.2.2 Projectvoorstel onderwijs

2. Project Onderwijs	
Probleemstelling	In 2020 is er een tekort van 4.000 fte in het primair onderwijs. Dit loopt in 2025 op naar 10.000 fte. In Nederland gaan er 1,6 miljoen kinderen naar het primair onderwijs. Zij hebben last van het lerarentekort. Het komt in elk geval de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs niet ten goede en leidt tot suboptimale opleiding van kinderen. Op lange termijn heeft dit grote gevolgen voor onze samenleving en (kennis)economie. Scholen waar meer dan driekwart van de leerlingen een niet-westerse migratieachtergrond heeft, hebben vijf keer zoveel last van het lerarentekort als scholen waar minder dan een kwart van de leerlingen een niet-westerse migratieachtergrond heeft. Dat is een van de conclusies uit het rapport 'De Staat van het Onderwijs' van de Onderwijsinspectie (2019). Vakbond CNV noemt het zorgelijk dat scholen met de meest kwetsbare leerlingenpopulatie de grootste personeelstekorten hebben. De bond vindt dat werkgevers het leraren vak aantrekkelijker moeten maken. Collega-vakbond AOb vindt het goed dat de onderwijsinspectie de problemen die veroorzaakt worden door het lerarentekort onderschrijft. Daarnaast hebben kinderen in achterstandsbuurten (lagere sociaaleconomische status) minder perspectief op een baan en zijn gauw verleid om het verkeerde pad op te gaan. In samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties kan hieraan gewerkt worden.
Doelstelling	In samenwerking met schoolbestuur Stichting Openbaar Onderwijs Westelijke Tuinsteden (STWT) en Deloitte de behoeftes en ideeën van scholen in sociaaleconomisch zwakke wijken in kaart brengen. (Inter)natinaal bewezen concepten (Now Teach in UK, Nationale Aanpak Rotterdam Zuid, stichting de Verre Bergen) voor het optimaliseren van onderwijs (werven en begeleiden zij-instromers, bieden van perspectief aan kinderen) analyseren en vertalen naar het ecosysteem van Amsterdam. Publiek-private samenwerking bevorderen, zodat de schaalbare proposities geïmplementeerd kunnen worden en in achterstandsbuurten opgeschaald kunnen worden.
Resultaat	1. Werkbare en (op)schaalbare c.q. overdraagbare propositie(s) rondom optimaliseren van onderwijs op sociaaleconomisch zwakke scholen; 2. Landelijk bekendheid van werkbare en schaalbare proposities om op te schalen
Activiteiten	• Kick-off door OCW-topambtenaren, CEO's van bedrijven en fondsen een dag mee te laten lopen met de leerkrachten; ophalen ervaringen • Probleemanalyse bij sociaaleconomisch kwetsbare scholen in Amsterdam Nieuw-West • Inventarisatie van (inter)nationale best practices • Contextualiseren van bewezen aanpak • Delen van aanpak met in elk geval de PO-Raad en het Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs
Planning	2020-2022
Status	Beginstadium

2.2.3 Verantwoording: Resultaten project onderwijs

In 2020 behaalde de Maatschappelijke Alliantie onderstaande resultaten op het gebied van onderwijs.

Oprichting van publiek-private samenwerking: De Onderwijs Alliantie

In het voorjaar van 2020 vormde de Maatschappelijke Alliantie de Onderwijs Alliantie (OA) met als doel het lerarentekort op basisscholen in sociaaleconomisch zwakke wijken tegen te gaan, zodat de onderwijs-gelijkheid toeneemt. Hiermee omarmt de Onderwijs Alliantie de transitie van het recht op onderwijs naar het recht op ontwikkeling om zo de kansenongelijkheid te verkleinen.

Onderwijs Alliantie

Samen voor ieder kind

De Onderwijs Alliantie ondersteunt basisscholen en initiatieven om de gewenste transitie te realiseren. Zij ondersteunt hen door het bieden van expertise, instrumenten, capaciteit, netwerken, lobbykracht en het verbinden van onderzoek. Ook ondersteunt zij bij monitoring en evaluatie om de gewenste impact te realiseren. Het doel van de Onderwijs Alliantie is daarnaast de initiatieven met elkaar te verbinden en hiermee synergie te creëren. De Onderwijs Alliantie heeft een heldere koers uitgezet voor de komende jaren in haar strategisch plan en behaalde in 2020 onderstaande resultaten:

A. Rapport “Samen voor ieder kind”

Een onderzoek naar veelbelovende initiatieven in Nederland op het gebied van PPS om een transitie in het onderwijs te realiseren. Het rapport bevat tevens de resultaten van het onderzoek naar internationale best practices van onderwijssystemen.

B. Manifest Onderwijs Alliantie

In samenwerking met haar partners heeft de Onderwijs Alliantie een manifest geschreven dat op 24 september 2020 is uitgereikt door Jan Peter Balkenende (voorzitter de Maatschappelijke Alliantie) en Marc Dullaert (voorzitter KidsRights) aan minister Slob. In dit manifest roept de Onderwijs Alliantie partijen op om samen te werken om basisscholen in kwetsbare wijken te ondersteunen.

- Klik hier voor het manifest en meer informatie over de Onderwijs Alliantie.
- Klik hier om de video te bekijken over visie van de Onderwijsalliantie op vernieuwing van het onderwijs.

C. Ondersteuning drie succesvolle initiatieven

Op dit moment ondersteunt de Onderwijs Alliantie drie initiatieven in hun doorontwikkeling. Het gaat om Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden (STWT) in Amsterdam, Campus010 in Rotterdam, Kindcentrum Sittard en MIK Kinderopvang, waarbij Schoolbestuur Kindante, GGD, Partners in Welzijn, sportverenigingen en de gemeente Sittard-Geleen betrokken zijn.

D. Ontwikkelplek van de Toekomst

De Onderwijs Alliantie maakt zich sterk voor de Ontwikkelplek van de Toekomst, waarin gewerkt wordt aan een transitie van de school naar de ontwikkelplek op weg naar 2030. Samen met de drie initiatieven werkt zij aan het concreet vormgeven van deze plek. Er vond een eerste sessie plaats met verschillende stakeholders, waarbij de uitkomsten visueel zijn vormgegeven. Op dit moment vinden er binnen de drie initiatieven verdiepingssessies plaats om de Ontwikkelplek van de Toekomst definitief vorm te geven. De Onderwijs Alliantie heeft een aanvraag ingediend voor de reservering van 1 miljoen euro voor de drie ontwikkelplekken van de Toekomst. Deze aanvraag is door Health Holland goedgekeurd en krijgt in 2021 verder vorm.

E. Ontwikkeling platform/community

In samenwerking met Tata Consultancy Services (TCS) ontwikkelt de Onderwijs Alliantie een propositie rondom een online learning platform/community waar informatie en PPS constructies worden gedeeld, basisscholen gerichte hulpvragen kunnen plaatsen en (publieke en private) organisaties duurzame oplossingen kunnen aanbieden voor de hulpvragen van basisscholen. Het doel is om meer partijen te bereiken, een beweging in gang te zetten en zo de impact te vergroten.

Arie Slob, minister van OCW bij de overhandiging van het Onderwijsmanifest

2.2.4 Verantwoording: Activiteiten project onderwijs

2.2.5 Verantwoording: Inzichten project onderwijs

De Onderwijs Alliantie – Samen werken aan goed onderwijs voor ieder kind

Ongelijkheid in kansen op goed onderwijs

De ongelijkheid in kansen op goed onderwijs voor groepen leerlingen in Nederland neemt steeds verder toe. De verschillen in schooladviezen tussen leerlingen met hoger en lager opgeleide ouders zijn sinds 2009 groter geworden. Kinderen van ouders met een zwakke sociaaleconomische positie in kwetsbare wijken krijgen nog minder kansen om hun potentieel te benutten.

Ondersteuning transitie gericht op anders organiseren van het onderwijs

De Maatschappelijke Alliantie (MA) wil samenwerking bevorderen tussen het onderwijs, bedrijfsleven, fondsen, media en de politiek met als doel bovengenoemd probleem gezamenlijk te doorgronden en tot nieuwe werkbare en schaalbare oplossingen te komen. In het begin van 2020 vormde de Maatschappelijke Alliantie daarom de Onderwijs Alliantie.

De Onderwijs Alliantie wil met publiek-private samenwerking basisscholen in zwakkere buurten ondersteunen bij het terugdringen van het lerarentekort en het anders organiseren van het onderwijs in samenwerking met de wijk. Hiermee wil de Onderwijs Alliantie de ontwikkelkansen van kinderen in kwetsbare buurten vergroten en hen beter voorbereiden op de uitdagingen van de 21ste eeuw.

De Onderwijs Alliantie bestaat momenteel uit: Deloitte Nederland, KidsRights, Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden (STWT), Topsector Life Sciences & Health, ING, BMC, Campus010 en werkt samen met Nationaal Programma Rotterdam Zuid, gemeente Rotterdam, gemeente Amsterdam, Jantje Beton, Het ABC en Tata Consultancy Services (TCS).

Verbetering van schoolpraktijk en randvoorwaarden

Het uitgangspunt voor de transitie is verbetering van de schoolpraktijk en de randvoorwaarden daarvoor, zoals voldoende goede leraren, een effectieve schoolorganisatie en een goede samenwerking met de wijk. Uit de gesprekken met leerkrachten, schoolbestuurders, beleidsmakers en wethouders blijkt dat de uitdaging voor scholen om deze transitie te realiseren vooral ook ligt in het doorontwikkelen en verankeren van lokale innovaties en het oplossen van barrières.

De focus ligt op het bieden van optimale kansen en begeleiding van kinderen van ouders met een zwakke sociaaleconomische positie. Dit vraagt om initiatieven die zich kenmerken door een samenhangende aanpak op het gebied van lerarentekort en het anders organiseren van het onderwijs in samenwerking met de wijk. Deze initiatieven zijn onder te verdelen in tien thema's, die aansluiten bij de transitie waarvoor veel initiatieven in ontwikkeling zijn. Een uitgebreide toelichting op de thema's is te vinden in het rapport 'Onderwijs Alliantie, Samen voor ieder kind'.

Best practices publiek-private samenwerking bevordering kansengelijkheid
De Onderwijs Alliantie kijkt naar initiatieven waar publiek-private samenwerking een rol speelt bij het bevorderen van kansengelijkheid en de ontwikkeling van kinderen in zwakkere wijken. De Onderwijs Alliantie ondersteunt deze bestaande initiatieven op de tien in het rapport beschreven thema's op maat door expertise, instrumenten, capaciteit, netwerken en onderzoek eraan te verbinden.

Op basis van gesprekken met experts en programma-eigenaren van lopende initiatieven met een PPS-component is er een selectie gemaakt van succesvoorwaarden, belemmeringen bij het op-starten en belemmeringen bij het verduurzamen. Klik hier voor de belangrijkste bevindingen en het uitgebreide rapport met uitleg over de initiatieven die zijn onderzocht.

Campus010 - Rotterdam
Children's Zone - Rotterdam
Gezonde Basisschool van de Toekomst - Zuid-Limburg
Rotterdams Goud - Rotterdam
Samen Leren in Slotervaart - Amsterdam
Team Twaalf - Amsterdam

Het Onderwijsmanifest

2.3 Stimuleren van tolerantie bij kinderen

2.3.1 Doelstelling

In samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en CTER heeft de Maatschappelijke Alliantie onderzoek gedaan naar initiatieven (zowel landelijk als internationaal) die tolerantie bij kinderen bevorderen. Uit dit onderzoek bleek dat veel initiatieven op dit terrein niet duurzaam en effectief zijn. Dit vraagt om een nieuwe aanpak en nieuwe initiatieven die wel duurzaam en effectief zijn en die vervolgens versneld en opgeschaald kunnen worden. Hierdoor wordt de impact vergroot en verduurzaamd. Initiatieven die wel effectief en duurzaam zijn gebleken, zoals het project 'Saïd & Lody' en de Diamantmethode worden door de Onderwijs Alliantie aan het onderwijs gekoppeld. Het doel is om deze interventies als thema te integreren in het basisonderwijs.

2.3.2 Projectvoorstel stimuleren van tolerantie bij kinderen

3. Project stimuleren van tolerantie bij kinderen	
Probleemstelling	Naar aanleiding van de High Level Meeting bij Number 5 Foundation heeft de Maatschappelijke Alliantie besloten om dit project uit te voeren. In ons gesprek met projectleider van CTER hebben we het gehad over hun ambitie om de scholen te helpen met het tegengaan van polarisatie. Daar zijn op de interschool en scholen in Zweden innovatieve programma's voor waarbij kinderen met verschillende culturele achtergronden respectvol en vreedzaam met elkaar leren omgaan. MA gaat verkennen waar de samenwerkingsmogelijkheden tussen de Maatschappelijke Alliantie en de Projectgroep CTER Noord-Holland liggen op het gebied van een innovatieve benadering van de aanpak van polarisatie in het onderwijs. Verkennen wat daarbij de doelstellingen zijn, welke partijen aangesloten en gemobiliseerd dienen te worden, welke initiatieven er al bestaan en wat er vooralsnog ontbreekt (blinde vlekken).
Doelstelling	In samenspraak met J&V en CTER wil MA onderzoeken welke bewezen initiatieven (zowel landelijk als internationaal) versneld en opgeschaald kunnen worden.
Resultaat	Een overzicht van bewezen initiatieven en relevante stakeholders om te verkennen wat er nodig is om de impact ervan te vergroten en te verduurzamen.
Activiteiten	• Verkennend onderzoek • Inventarisatie van bestaande initiatieven • Stakeholdersanalyse • Verkennende sessie met relevante stakeholders
Planning	2020- 2022
Status	Beginstadium

2.3.3 Verantwoording: Resultaten project stimuleren van tolerantie bij kinderen

Verkenning bewezen interventies

De Maatschappelijke Alliantie heeft naar aanleiding van het onderzoek van Movisie een aantal succesvolle interventies op het gebied van preventie van polarisatie bij jongeren geïnventariseerd. Uit diverse interviews met scholen en experts kwam naar voren dat de scholen pas na het voordienen van problemen een beroep deden op interventies. Tevens werd duidelijk dat scholen onvoldoende gebruik maakten van de gratis trainingen die stichting School en Veiligheid aanbiedt. ondersteunen, op te schalen en duurzaam te verankeren in het onderwijs.
De Maatschappelijke Alliantie heeft daarom besloten om is samenwerking met Stichting School en Veiligheid, Diepedialoog.nl, CTER en Noord-Holland Samen Veilig een kapstok te ontwikkelen waarbij de behoeftes van de scholen leidend zijn voor het aangeboden programma met het doel om bestaande interventies effectiever in te kunnen zetten. Het initiatief “Wij School” is hierbij geboren!

Scan en keurmerk WIJ SCHOOL

Een veelbelovend nieuw initiatief zijn de scan en het keurmerk van de WIJ SCHOOL. Dit is een gezamenlijk project van de Maatschappelijke Alliantie, Diepedialoog.nl, CTER, Noord-Holland Samen Veilig en Stichting School en Veiligheid. Samen zorgen deze organisaties voor interventies die zich in de onderwijspraktijk hebben bewezen. Er wordt gewerkt met externe professionals die bij de vraagstukken op scholen het verschil kunnen maken.

De WIJ SCHOOL scan maakt een analyse van de huidige ontwikkelingsfase van de betreffende schoolorganisatie. Waar staat de school op de inclusiepiramide bij de start van de ondersteuning? Hetzelfde gebeurt met de WIJ KLAS scan. De uitkomst wordt verdiept aan de hand van gesprekken met leiding, docenten en leerlingen.

Dit zorgt voor een duurzame ontwikkeling met betrokken en deskundige ondersteuning. De toekomstige WIJ SCHOOL wordt een jaar lang bij deze ontwikkeling geholpen. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke ontwikkeling noodzakelijk is en welke ontwikkeling daadwerkelijk is behaald na een jaar. Dit wordt afgerond met het uitreiken van het WIJ SCHOOL keurmerk.

Op schoolniveau komen hieruit adviezen en interventies voort voor de leiding en de schoolorganisatie. Ook per klas komen er adviezen voor mentoren en vakdocenten om de democratische cultuur in iedere klas nog meer te versterken.

Aan de adviezen zijn concrete interventies gekoppeld. Leiding en docenten zijn professionals en kunnen deze interventies deels zelfstandig inzetten. Er vindt dan begeleiding op afstand plaats. De school krijgt een eigen projectleider ter ondersteuning van het ontwikkelproces op school.

De ontwikkeling naar de WIJ School is een eigen schoolontwikkeling. Hierbij worden duurzaam maatwerk en ondersteuning geboden gedurende een jaar. De overall ontwikkeling wordt ondersteund, gemonitord en mede inhoud gegeven door een projectleider vanuit WIJ SCHOOL.

Sommige interventies worden gedaan door externe professionals. De implementatie van het geleerde wordt gevolgd en begeleid door de projectleider. Halverwege het jaar vindt een tweede scan fase plaats waarna een vervolgontwikkeling met adviezen en interventies wordt ingezet.

Met een derde scan fase wordt de ondersteuning afgerond. De school ontvangt op deze wijze ook vervolginterventies voor het opvolgende schooljaar. Met de school wordt bekeken of de ontwikkeling afdoende is om het WIJ SCHOOL keurmerk te ontvangen of dat beperkte begeleiding nog even nodig blijft.

De WIJ SCHOOL is niet een project maar een noodzakelijke duurzame ontwikkeling. WIJ SCHOOL biedt interventies en bijpassende ondersteuning in context en samenhang aan.

In de komende jaren wordt ervaring opgedaan met de scan en het keurmerk van WIJ SCHOOL. De ervaringen en inzichten die hieruit voortvloeien zullen worden opgenomen in de inzichtenbank van de Maatschappelijke Alliantie.

2.3.4 Verantwoording: Inzichten project stimuleren tolerantie bij kinderen

Bevordering tolerantie

De Maatschappelijke Alliantie verkent samenwerkingsmogelijkheden met de Projectgroep CTER Noord-Holland en Movisie naar een innovatieve benadering van de aanpak van polarisatie in het onderwijs. Er wordt gekeken naar wat daarbij de doelstellingen zijn, welke partijen aangesloten en gemobiliseerd dienen te worden, welke initiatieven er al bestaan en wat er vooralsnog ontbreekt (blinde vlekken).

In samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en CTER heeft de Maatschappelijke Alliantie onderzoek gedaan naar initiatieven (zowel landelijk als internationaal) die tolerantie bij kinderen bevorderen. Uit dit onderzoek bleek dat veel initiatieven op dit terrein niet duurzaam en effectief zijn. Dit vraagt om een nieuwe aanpak en nieuwe initiatieven, zoals de scan en het keurmerk van WIJ SCHOOL, die wel duurzaam en effectief zijn en die vervolgens versneld en opgeschaald kunnen worden. Hierdoor wordt de impact vergroot en verduurzaamd. Initiatieven die eerder al effectief en duurzaam zijn gebleken, zoals het project 'Saïd & Lody' en de Diamantmethode worden door de Onderwijs Alliantie aan het onderwijs gekoppeld. Het doel is om deze interventies als thema te integreren in het basisonderwijs.

Op basis van de tot nu toe bestudeerde initiatieven wordt een aantal werkzame mechanismen zichtbaar om tolerantie te bevorderen bij kinderen:

1. Creëren van inleving en empathie

Benadruk bij het bespreken van thema's als discriminatie of uitsluiting iets gemeenschappelijks in de aanpak en stel vragen die gericht zijn op inleving (niet op ratio of discussie). Benadruk dat onrecht verkeerd is, maar wek niet de indruk dat het niets met de toeschouwers (jongeren) te maken heeft; dat het te ver van hen afstaat. De beelden moeten juist dichter bij elkaar komen.

2. Rolmodellen

Werk in de aanpak met rolmodellen voor de kinderen/scholieren en zorg dat deze een belangrijke schakel zijn tussen de verschillende groepen.

3. Weerbaar maken

Jongeren zoeken hun plek in de samenleving en zijn boos dat dit niet lukt. Het is belangrijk te focussen op weerbaarheid, door hen bijvoorbeeld uit de slachtofferrol te halen en in gesprek te gaan en te luisteren naar hen zodat ze weten dat het om hen gaat.

4. Vertrouwensrelatie opbouwen

Het werken aan een vertrouwensrelatie (bijvoorbeeld door jongerenwerkers) kan ook impact hebben. Dit werk is wel voornamelijk preventief.

5. Integrale benadering

Het vraagstuk gaat niet over de ander, maar over onszelf. Als dit thema in een school speelt, heeft de school hierin ook een rol. Neem daarom de hele omgeving mee in de aanpak, niet alleen de jongeren. Focus op een mindsetverandering. De mindset in hoe we met dit vraagstuk omgaan, moet veranderen. Maak dit bespreekbaar op scholen. Geef trainingen aan professionals (hoe ga ik om met polarisatie?), collegiaal overleg en intervisie (zelfreflectie van docenten en de school).

6. Nieuwe vaardigheden ontwikkelen

Focus in de aanpak op het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden. Er is een mindsetverandering nodig die ook nieuwe vaardigheden vereist.

7. Duurzame aanpak

Als mindsetverandering het doel is, is er tijd nodig om de verandering te realiseren. Korte aanpakken werken niet; focus daarom op een duurzame aanpak en langdurige begeleiding zodat het meeste resultaat wordt behaald.

Belemmeringen in de aanpak zijn:

1. Urgentiedilemma

Pas als het vraagstuk urgent wordt, wil men actie ondernemen. Anders zijn er andere (korte termijn) vraagstukken die moeten worden opgelost.

2. Focus op de ander

Door het probleem bij iemand anders (jongeren) neer te leggen, wordt het probleem van discriminatie en gebrek aan tolerantie niet opgelost. Er moet bewustwording zijn dat iedereen een rol heeft in het oplossen van het probleem. Focus daarom op zelfreflectie.

Voor het toetsen van interventies rondom polarisatie is een kader ontwikkeld met 24 vragen.

2.3.5 Verantwoording: 'Best practices' project stimuleren van tolerantie bij kinderen

Saïd en Lody methode

De Marokkaanse Saïd Bensellam en de Joodse Lody van de Kamp werken als duo aan een open en inclusieve samenleving. Dit doen ze door generaliserende beeldvorming van jongeren te doorbreken en hun leefwerelden te verbreden om ze zo weerbaarder te maken. Hiermee willen Saïd Bensellam en Lody van de Kamp voorkomen dat jongeren gaan focussen op discriminatie, uitsluiting, polarisering, criminalisering en radicalisering. Ze trekken al tien jaar als duo door het hele land, maar willen graag andere duo's inspireren om ook hun methode toe te passen. Hiervoor hebben ze dit handboek ontwikkeld.

Voor wie?

De methodiek 'Saïd & Lody' richt zich op schoolgaande jongeren (12 tot en met 20 jaar), vaak met een zwak zelfbeeld, die ongefundeerde negatieve meningen hebben over anderen op basis van etniciteit, cultuur of religie. Deze jongeren willen zich over het algemeen niet in de leefwereld van anderen verdiepen; ze benaderen anderen generaliserend en afwijzend. Naast deze jongeren spelen docenten en ouders/verzorgenden een sleutelrol in de aanpak. Klassen waar probleemgedrag onder leerlingen voorkomt, of waar een incident heeft plaatsgevonden, worden een periode van drie of vier maanden begeleid.

Wat maakt hun interventies succesvol?

Met behulp van de Saïd & Lody methode doen jongeren ervaringen op rondom discriminatie, uitsluiting, polarisering en leren ze over de gevolgen hiervan. Afhankelijk van de situatie in de klas (soort probleemgedrag, soort incident) krijgen de leerlingen een introductieles van het duo en nemen zij de jongeren vervolgens mee naar locaties die hun wereld verbreden, zoals het Openbaar Ministerie, ambulancediensten, maatschappelijke projecten, musea en andere culturele instanties. Belangrijke elementen die zorgen voor resultaat zijn:

- Ervarend leren: Jongeren doen kennis en ervaring op door naar fysieke plaatsen te gaan, afhankelijk van de aanleiding. Beelden ontstaan door (gebrek aan) kennis en contacten. Op het moment dat jongeren kennis opdoen en met elkaar op gelijkwaardig niveau in gesprek gaan, vallen veel verschillen weg. Ervaringsverhalen en inleving omtrent discriminatie stimuleren zijn belangrijk, want zowel jongeren als volwassenen krijgen vaak minder vooroordelen als ze zich inleven in mensen die gediscrimineerd worden.

- Focus op talenten en mogelijkheden: In plaats van jongeren te beschouwen als 'probleemjongeren' wordt ingezoomd op hun talenten en mogelijkheden zodat ze het beste uit zichzelf halen.

- Sociale en maatschappelijke vaardigheidstrainingen en rolmodellen: Jongeren krijgen les in sociale vaardigheden door studenten. Deze studenten fungeren tevens als rolmodellen voor de jongeren.

Meer weten over de Saïd en Lody methode? Klik hier voor de website van Movisie en een aantal inspirerende voorbeelden.

Diamant methodiek
De Diamanttraining van Stichting Interculturele Participatie en Integratie (S-IPI) is één van de meest doorontwikkelde interventies tegen radicalisering. Deze methode wil moslimjongeren helpen die door identiteitsconflicten een verhoogd risico hebben op crimineel gedrag of radicalisering. Uit onderzoek van het EU-project SAFIRE blijkt dat de interventie een positief effect heeft op het zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen.

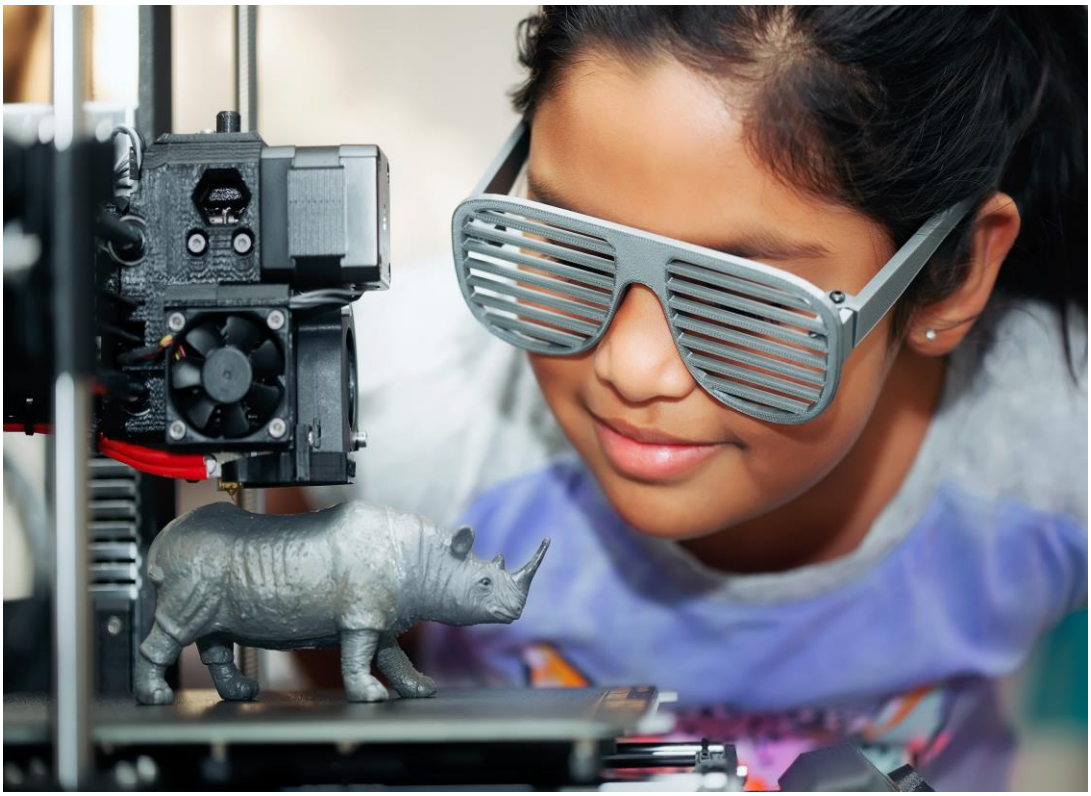

2.4 Inzichtenplatform

2.4.1 Doelstelling
De Maatschappelijke Alliantie initieert en faciliteert publiek-private samenwerkingen om maatschappelijke vraagstukken effectiever en duurzamer op te lossen en een inclusieve samenleving te bevorderen. Er wordt echter door veel organisaties nog steeds op eilandjes gewerkt. Er vindt nauwelijks synergie plaats tussen partijen, initiatieven en allianties, waardoor de potentiële impact op maatschappelijke thema’s te weinig of zelfs niet wordt benut. Gevolg is dat steeds het spreekwoordelijke wiel opnieuw wordt uitgevonden.

Met het 'Maatschappelijk Brein' wil de Maatschappelijke Alliantie de impact op maatschappelijke vraagstukken vergroten door met behulp van data-analytics en artificial intelligence (AI) snelle, slimme en duurzame oplossingen te bieden waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande kennis. Naast de 'harde' kant wordt aandacht besteed aan de 'zachte' kant om oplossingen daadwerkelijk te laten slagen. Kennis zonder context, zonder duiding en zonder actief uitdragen is namelijk weinig waardevol.
We spreken daarom over: Van kennis naar inzicht, naar handelingsperspectief. Om dit verder vorm te geven heeft de Maatschappelijke Alliantie twee routes geïdentificeerd:

1) Het uitvoeren van een aantal pilotprojecten rondom een maatschappelijk thema waarbij publiek-private samenwerking en data een rol spelen;

2) Het ontwikkelen van een platform/community waar kennis en 'lessons learned' worden gedeeld om het collectief leervermogen te vergroten en anderen te inspireren.

2.4.2. Projectvoorstel inzichtenplatform

4. Project Inzichtenfabriek/ platform	
Probleemstelling	Complexe maatschappelijke vraagstukken vragen om samenwerking tussen publieke en private partijen. In Nederland werken talloze partijen aan maatschappelijke vraagstukken en toch wordt de beoogde impact onvoldoende gerealiseerd. Aangezien de geleerde lessen onvoldoende gedeeld worden is ons leervermogen klein en alhoewel sociale innovatie groeit wordt het beoogde resultaat niet bereikt. Opschalen blijkt lastig vanwege gebrek aan samenwerking.
Doelstelling	MA wil geleerde lessen en best practices als het gaat om gezamenlijke aanpak van complexe maatschappelijke vraagstukken delen met het doel om succesvolle initiatieven op te schalen en Nederland (maatschappelijke organisaties, ondernemingen, overheden en burgers) te inspireren. Van de best practices wordt naast hun impact vooral ook hun aanpak gedeeld, zodat ook andere relevante stakeholders hiervan kunnen leren. Daarnaast is het doel om nieuwe partijen te inspireren en te activeren mede door middel van story telling.
Resultaat	Een interactief platform waarop best practices worden gedeeld van gericht op het bevorderen van een publiek private samenwerking rondom het bevorderen van een inclusieve samenleving.
Activiteiten	• Plan van aanpak inrichting platform • Inventariseren best practices als het gaat om publiek private samenwerking rondom SDG's • Zorgen voor produceren van bijpassende filmpjes (story telling) in combinatie met een (social) mediastrategie en communicatieplan
Planning	2020-2022
Status	Beginstadium

2.4.3 Verantwoording: Resultaten project inzichtenplatform

De Maatschappelijke Alliantie behaalde in 2020 onderstaande resultaten op de ontwikkeling van het inzichtenplatform.

1. Externe analyse en stakeholderanalyse

De Maatschappelijke Alliantie voerde een onderzoek uit naar de behoefte van verschillende stakeholdersgroepen aan een online platform. Ook bracht zij bestaande platforms rondom maatschappelijke thema's in kaart en nam interviews af. Dit resulteerde in een aantal aanbevelingen voor een succesvolle oprichting van het 'Maatschappelijk Brein'.

2. Pilots

Op basis van het onderzoek definieerde de Maatschappelijke Alliantie voor 2020 een aantal pilotprojecten rondom maatschappelijke thema's, zoals onderwijs, sociale huisvesting en bevordering van tolerantie bij kinderen.

3. Ontwikkeling platform

Samen met het nieuwe lid Tata Consultancy Services (TCS) binnen de raad van advies, werkt de Maatschappelijke Alliantie aan de inrichting van een platform voor inzichten (de infrastructuur). Er zijn inmiddels meerdere sessies met stakeholders georganiseerd om een beeld te krijgen van een dergelijk platform.

2.4.4 Verantwoording: Activiteiten project inzichtenplatform

2.4.5 Verantwoording: Inzichten platform

De inzichten die zijn verzameld in het kader van de vier maatschappelijke thema's waarop de Maatschappelijke Alliantie zich in 2020 richtte, zijn terug te vinden onder het kopje 'verantwoording' onder de paragrafen 2.1, 2.2, 2.3 en 2.5. Deze inzichten zijn ook terug te vinden onder het kopje 'thema's' op de website van de Maatschappelijke Alliantie. Het online inzichtenplatform is in aanbouw en wordt getest, verbeterd en in de komende twee jaar verder uitgebouwd. De betreffende kennis en inzichten zullen regelmatig op social media en bij activiteiten worden gedeeld.

2.5 Overige verbindingen: Verbinden van publieke en private partijen rondom maatschappelijke vraagstukken

2.5.1 Doelstelling

Publiek-private partijen activeren om meer samen te werken.

2.5.2 Projectvoorstel overige verbindingen

5. Project: Verbinden van filantropie, bedrijfsleven en overheid rondom maatschappelijke vraagstukken	
Probleemstelling	Veel maatschappelijke problemen zijn te complex om alleen door overheid, bedrijfsleven of maatschappelijk middenveld aangepakt te worden. Ze vragen om een bundeling van krachten in nieuwe vormen van publiek-private samenwerkingen, waarbij politiek/overheid, betrokken bedrijven en burgerinitiatieven in tripartite allianties werken aan concrete oplossingen om zo een vreedzame en inclusieve samenleving te bevorderen. Maatschappelijke vraagstukken zoals mentale en fysieke gezondheid, dementie, preventie etc. waarbij partijen zoals VWS, Topsector en maatschappelijke organisaties de Maatschappelijke Alliantie om ondersteuning verzoeken. Met het inspireren en mobiliseren van onze partners, smeden we nieuwe allianties of versterken we bestaande allianties – en stellen we de weg open naar nieuwe, schaalbare oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Als voorwaarde voor het aannemen van programma's heeft MA onderstaande voorwaarden vastgesteld: 1. Moet bijdragen aan een inclusieve samenleving in Nederland; 2. Dermate complex zijn dat publiek en private samenwerking vereist is; 3. Waarvan de oplossing overdraagbaar en schaalbaar is; 4. Commitment van minimaal één RvA-lid waarbij in de verkenfase onbetaald menskracht beschikbaar gemaakt wordt vanuit maatschappelijke betrokkenheid
Doelstelling	Publiek-private partijen te activeren om meer samen te werken.
Resultaat	Bevorderen van publiek private samenwerking rondom complexe maatschappelijke vraagstukken zoals: 1. Mentale vooruitgang 2. Dementie 3. Preventiefonds 4. Nader te bepalen
Activiteiten	• Op verzoek van partijen oppakken van maatschappelijke vraagstukken die meer samenwerking behoeven • Stakeholder analyse • Bijeenkomsten om partijen te inspireren en mobiliseren
Planning	2020-2022
Status	Doorlopend

2.5.3 Verantwoording: Resultaten project overige verbindingen

De Maatschappelijke Alliantie ondernam onderstaande activiteiten en behaalde bijbehorende resultaten:

- **Mentale Vooruitgang**
  De Denktank Mentale Vooruitgang is in november 2019 begonnen vanuit de wens vorm te geven aan een samenleving waarin mensen mentaal kunnen floreren. De denktank denkt na over hoe mentale vooruitgang eruit kan zien en wat de mentale kracht van mensen, gezinnen, bedrijven en maatschappij vergroot. Hij wordt gevormd door een groep gemotiveerde deskundigen en bestuurders van onder meer AON, CZ, Dimence, Erasmus Universiteit, GGZ Nederland, Humanistisch Verbond, Lister, Noaber Foundation, Maatschappelijke Alliantie, NIP, RV&S, SCP, TNO, Trimbos, Triodos Bank, UMCU,

Universiteit Maastricht en Zilveren Kruis. De Denktank Mentale Vooruitgang is een initiatief van Joep Verbugt van GGzE en Kees Kraaijeveld van De Argumentenfabriek.

- **Noodfonds Alliantie voor Sociaal Initiatief:** In samenwerking met MAEX heeft de Maatschappelijke Alliantie bedrijven, fondsen en ministeries benaderd met het doel om een publiek-privaat noodfonds op te richten voor maatschappelijke organisaties die wegens teruglopende inkomsten door de coronacrisis hun vaste lasten niet meer kunnen betalen. Helaas gaven alle benaderde partijen aan dat ze op hun eigen thema's en beneficiënten focussen. Het lobbywerk heeft wel geleid tot verruiming van de landelijke regelingen voor buurthuizen en andere maatschappelijke organisaties. De Maatschappelijke Alliantie heeft uit deze 'less best practice' de conclusie getrokken om in de toekomst de focus te richten op de gekozen thema's en projecten waarop door de Maatschappelijke Alliantie inmiddels veel kennis en ervaring zijn opgedaan.

- **Inzameling PGGM naar aanleiding van boek Jan Tamerus**: PGGM heeft in het kader van de coroncrisis geld ingezameld. Dit wordt ingezet voor een goed doel.

- **Arbeidsparticipatie vrouwen met afstand tot de arbeidsmarkt**
  In samenwerking met Netwerkpro een online evenement op 17 september 2020: 'Zorg voor talent = Talent voor de Zorg'. Tijdens deze sessie is verkend hoe gemeenten, zorginstellingen en fondsen de krachten kunnen bundelen om nog meer talentvolle vrouwen naar werk in de zorg te begeleiden. Klik hier voor meer informatie over het online evenement Zorg voor Talent = Talent voor de zorg op 17 september 2020.

- **Inclusieve Mobiliteit Ouderen**
  Een bijeenkomst met meerdere mobiliteitsaanbieders en andere stakeholders, georganiseerd rondom het optimaliseren van mobiliteit voor ouderen. Daarnaast ondersteuning van het Ouderenfonds bij het ontwikkelen van een plan van aanpak om mobiliteit daadwerkelijk te optimaliseren middels publiek-private samenwerking. Er wordt in 2021 een vervolgbijeenkomst gepland.

- **Zorg toegankelijk maken voor nieuwkomers**
  Samen met Open Embassy en het Oranjefonds werkt de Maatschappelijke Alliantie aan het toegankelijk maken van zorg voor nieuwkomers. Dit doen zij middels een project dat zich richt op het versnellen en optimaliseren van de samenwerking tussen zorg en sociaal domein.

- **Noodopvang kwetsbare kinderen**
  De Maatschappelijke Alliantie maakte samen met Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden opvang mogelijk van kwetsbare kinderen uit risicogezinnen in Amsterdam tijdens de kerstvakantie van 2020. Er is tijdens de coronacrisis een regeling voor opvang van kinderen met ouders met cruciale beroepen, maar niet voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. De stichting Samenwonen - Samenleven (SW – SL) verzorgde deze opvang tijdens de kerstvakantie tot aan de start van de school op 4 januari 2021.

Hier vindt u een overzicht van hulp die tijdens de coronacrisis in 2020 door verschillende organisaties werd geboden aan sociale initiatieven.

3. Organisatie

De Maatschappelijke Alliantie onderging in 2020 qua bezetting een aantal veranderingen binnen de raad van advies en het programmabureau.

3.1 Bestuur

Het huidige bestuur van links naar rechts: Dave Ensberg-Kleijkers, Aaltje van Zweden, Jan Peter Balkenende, Cees Oudshoorn en Steven van Eijck.

In 2020 vonden er geen bestuurswisselingen plaats. Samenstelling van het bestuur:

Jan Peter Balkenende, voorzitter
Steven van Eijck, vice-voorzitter
Dave Ensberg-Kleijkers, penningmeester/ secretaris
Cees Oudshoorn, bestuurslid
Aaltje van Zweden, bestuurslid

3.2 Raad van advies

Het doel van de raad van advies is bijdragen aan de ambitie van de Maatschappelijke Alliantie voor een inclusieve samenleving. De raad van advies geeft het bestuur en het programmabureau van de Maatschappelijke Alliantie advies over de middellange termijnstrategie. Het advies heeft betrekking op de doelstelling van de Maatschappelijke Alliantie alsmede op de bevordering, ontwikkeling en implementatie van activiteiten.

Vanuit maatschappelijke betrokkenheid zijn de leden van de raad van advies en hun organisaties actief om gezamenlijk complexe maatschappelijke vraagstukken op te lossen. Zij leveren kennis, netwerk en infrastructuur aan de Maatschappelijke Alliantie.

De leden van de raad van advies dragen €25.000 per jaar bij ter ondersteuning van het programmabureau voor werkzaamheden en coördinatie van activiteiten. De leden van de raad van advies komen twee keer per jaar bij elkaar tijdens een voorjaars- en najaarsvergadering.

De raad van advies bestond eind 2020 uit:

Geert Jan Baan, bestuurslid Noaber Foundation & Eleven Floawers Foundation
Ruud van Dusschoten, countrymanager ING Nederland
Mariëtte Hamer, voorzitter SER
Hans Honig, CEO Deloitte Nederland
Monique Maarsen, algemeen directeur Maarsen Groep
Dorine Manson, managing director Goede Doelen Loterijen
Klaas Knot, president De Nederlandsche Bank
Angelique Berg, directeur-generaal CBS
Anneke van Zanen-Nieberg, voorzitter NOC*NSF

3.2.1 Nieuwe leden raad van advies

De samenstelling van de raad van advies is afgelopen jaar gewijzigd. Job Dura, bestuursvoorzitter van het Job Durafonds, en Joep de Groot, bestuursvoorzitter CZ, namen afscheid. Daarnaast verwelkomde de Maatschappelijke Alliantie ook nieuwe gezichten. Zo heeft Sigrid van Aken plaats gemaakt voor Dorine Manson (managing director Goede Doelen Loterijen). Angelique Berg (directeur-generaal CBS) is in de plaats gekomen van Tjark Tjin-A-Tsoi en Hans Honig (CEO Deloitte Nederland) volgt Peter Bommel op.

Drie vragen aan nieuw lid raad van advies: Hans Honig, CEO Deloitte Nederland

1. Wat wilt u samen met de Maatschappelijke Alliantie bereiken? Welke impact wilt u maken?

De impact die de Maatschappelijke Alliantie wil maken met het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken sluit naadloos aan bij de strategie van Deloitte en haar maatschappelijke ambities. Vanuit onze Deloitte Impact Foundation, maar ook met onze projecten voor klanten leveren we een bijdrage op het gebied van bijvoorbeeld het verminderen van kansenongelijkheid in het onderwijs, het oplossen van schuldenproblematiek, het verbeteren van cybersecurity, het realiseren van maatschappelijke huisvesting, bevorderen van 'diversity & inclusion' en tal van duurzame mobiliteitsoplossingen. Door onze samenwerking met de Maatschappelijke Alliantie kunnen we samen een meer duurzame impact realiseren.

2. Wat wenst u uit de samenwerking met de Maatschappelijke Alliantie halen?

We geloven dat grote maatschappelijke problemen te weerbarstig zijn om 'alleen' op te lossen. Samenwerken met publieke en private partijen is cruciaal. Het netwerk van de Maatschappelijke Alliantie biedt de mogelijkheid om gezamenlijk kennis te ontwikkelen, elkaar te inspireren en echt verschil te maken.

3. Wat zijn volgens u de belangrijkste voorwaarden voor een inclusieve samenleving?

Een inclusieve samenleving start met de bewustwording dat er groepen mensen zijn voor wie barrières bestaan om volwaardig mee te doen in de maatschappij. Een inclusieve samenleving betekent voor ons dat iedereen volwaardig deelneemt. Belangrijke begrippen daarbij zijn gelijke kansen, toegankelijkheid en respect. Als we de samenwerking zoeken en gelijke kansen creëren, kunnen we echt die impact met elkaar maken.

3.3 Programmabureau

De samenstelling en het aantal fte binnen het programmabureau is in 2020 veranderd. De bezetting van het programmabureau bestond eind 2020 uit 3 personen (2,2 fte). De Maatschappelijke Alliantie heeft er bewust voor gekozen om het programmabureau zo klein mogelijk te houden om de vaste lasten laag te houden zodat de middelen besteed kunnen worden aan de initiatieven. In 2020 werd er gewerkt met een klein vast team en waar nodig werd er gebruik gemaakt van inhoudelijke experts van de achterban.

Samenstelling programmabureau eind 2020:
Hayde Zarkeshan, directeur
Quirine Hoogeveen, officemanager
Christien van Rijs, projectmanager (per 1 januari 2021: Sophie Koopmans, projectmanager)

4. Financiën

De Maatschappelijke Alliantie wordt met subsidie ondersteund door het ministerie van Justitie en Veiligheid, waaronder het beleidsdepartement filantropie valt. De andere baten van de MA bestaan uit financiële bijdragen van de leden van de raad van advies, en verhuur van kantoorruimte. De salarissen van het personeel van de Maatschappelijke Alliantie vallen binnen de norm van de Wet normering topinkomens (WNT). De werkzaamheden van het bestuur en de raad van advies zijn onbezoldigd.

In 2020 startte de Maatschappelijke Alliantie met het administreren volgens richtlijn 650. Richtlijn 650 is bedoeld voor fondsenwervende organisaties en de Maatschappelijke Alliantie voldoet aan deze definitie. Door te administreren volgens deze richtlijn wordt goed zichtbaar hoe de inkomsten worden besteed aan de vijf eerder genoemde thema's met doelstellingen van de Maatschappelijke Alliantie. Het jaar 2020 werd gebruikt om deze omschakeling van administratie en boekhouding te voltooien.

De Maatschappelijke Alliantie streeft ernaar om minimaal 80% van haar baten te besteden aan de doelstellingen horend bij de vastgestelde thema's. Daarnaast streeft ze ernaar om maximaal 7% van haar lasten te besteden aan beheers- en administratiekosten.

De financiële stukken van de Maatschappelijke Alliantie worden gecontroleerd en goedgekeurd door Van Wezel accountants.

4.1 Financieel resultaat 2020

Het resultaat over 2020 bedraagt € 95.677. De baten van de MA bestaan uit de subsidie van het Ministerie van JenV, de bijdragen van de RvA leden en verhuur van kantoorruimte. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van 2020 is er een hoger resultaat. Dit is te verklaren vanwege een aantal factoren:

- de inkomsten van een aantal RvA leden uit 2019 liepen door in het boekjaar 2020 (deze waren niet in de oorspronkelijke begroting van 2020 meegenomen);
- de bijdrage van de Postcodeloterij (RvA lid) uit 2019 is volledig meegenomen als inkomsten in het boekjaar 2020;
- de 1^{e} tranche subsidie bedroeg €240.000 ipv €200.000;
- de personeels-, huur- en locatiekosten waren lager dan begroot als gevolg van de coronacrisis.

De Maatschappelijke Alliantie gaf in 2020 iets meer middelen dan oorspronkelijk begroot uit aan de doelstellingen, behalve aan sociale huisvesting. Dit omdat er meer financiële ruimte bleek te zijn in 2020 vanwege de contributie van RvA leden uit 2019. Er konden daarom meer activiteiten ondernomen worden rondom de doelstellingen. De beheer & administratiekosten zijn aanzienlijk lager dan in het verleden vanwege het verrekenen van de kosten van de ondersteuner van de voorzitter en de lagere huur kosten. Het bestuur heeft besloten om dit positieve resultaat in 2021 deels effectief te besteden aan het realiseren van de doelstellingen en deels te reserveren voor de continuïteit. De Maatschappelijke Alliantie wil namelijk een stabiele organisatie vormen die ook

op de lange termijn haar activiteiten kan borgen met een gezonde financiële basis. De allianties die de afgelopen jaren zijn gevormd door de Maatschappelijke Alliantie, hebben lange termijn doelstellingen, die betrekking hebben op het oplossen van complexe maatschappelijke vraagstukken. Deze complex projecten hebben een lange doorlooptijd om zo de gewenste impact te kunnen maken. De Maatschappelijke Alliantie wil het risico afdekken dat deze gevormde allianties niet kunnen worden voortgezet en dat de inzet en geboekte resultaten van de jaren ervoor niet worden ingebed in de maatschappij. Er is daarom besloten een deel van het resultaat als continuïteitsreserve te hanteren. Het andere deel is gereserveerd voor bestemmingen in het volgende jaar.

Zie hieronder de staat van baten en lasten en de verdeling van de lasten over de doelstellingen. Een uitgebreide toelichting op de jaarrekening is op te vragen bij het programmabureau van de Maatschappelijke Alliantie.

4.2 Staat van baten en lasten 2020

	Werkelijk jaar 2020	€	Begroot jaar 2020	€	Werkelijk jaar 2019	€
Baten						
Baten van particulieren		€ -		€ -		€ -
Baten van bedrijven		€ 87.500		€ 75.000		€ 222.496
Baten van loterijorganisaties		€ 22.917		€ 25.000		€ -
Baten van subsidies en overheden		€ 240.000		€ 240.000		€ 197.300
Baten van verbonden organisaties zonder winstreven		€ 35.417		€ 25.000		€ -
Baten van andere organisaties zonder winststreven		€ -		€ -		€ -
Som van geworven baten		**€ 385.834**		**€ 365.000**		**€ 419.796**
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten		€ 7.550		€ 24.225		€ -
Overige Baten		€ 67		€ -		€ -
Som van baten		**€ 393.451**		**€ 389.225**		**€ 419.796**
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
Overige verbindingen	€ 38.340		€ 35.728		€ -	
Bevordering tolerantie	€ 14.404		€ 14.105		€ -	
Inzichtenbank & storytelling	€ 57.336		€ 50.349		€ -	
Sociale huisvestiging	€ 78.537		€ 80.889		€ -	
Onderwijs: lerarentekort	€ 74.175		€ 60.889		€ -	
	€ 262.792		**€ 241.960**		**€ -**	
Wervingskosten	€ 17.650		€ 16.600		€ -	
Kosten beheer en administratie	€ 16.402		€ 47.494		€ 375.942	
Som van de lasten		**€ 296.844**		**€ 306.054**		**€ 375.942**
Saldo voor financiële baten en lasten		€ 96.607		€ 83.171		€ 43.854
Saldo financiële baten en lasten		€ 930		€ -		€ 16
Saldo van baten en lasten		**€ 95.677**		**€ 83.171**		**€ 43.838**
Bestemming saldo van baten en lasten						
Toevoeging/onttrekking aan						
Continuïteitsreserve		€ 35.677		€ 43.171		€ 43.838
Bestemmingsreserve		€ 60.000		€ 40.000		€ -
		€ 95.677		€ 83.171		€ 43.838

4.3 Verdeling van de lasten over doelstellingen 2020
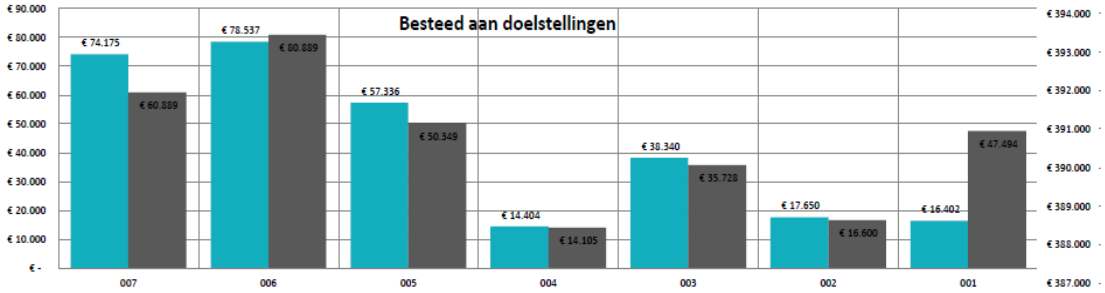
	Besteed aan doelstellingen										Wervingskosten		Kosten beheer en administratie	
	Onderwijs: lerarentekort		Sociale huisvestiging		Inzichtenbank & storytelling		Bevordering tolerantie		Overige Verbindingen					
	007		006		005		004		003		002		001	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
Baten van particulieren														
Baten van bedrijven														
Baten loterijorganisaties														
Baten van subsidies en overheden														
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven														
Baten van andere organisaties zonder winststreven														
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/														
Overige baten														
Verstrekte (project)subsidies en (project)bijdragen	€ -	€ -	€ 31.460	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.000				
Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -				
Aankopen en verwervingen	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ 500	€ -	€ 1.500
Uitbesteed werk	€ 14.281	€ 6.000	€ -	€ 6.000	€ 32.100	€ 31.000	€ 4.750	€ 1.000	€ 12.100	€ 2.000	€ -	€ 1.000	€ -	€ -
Communicatiekosten	€ 191	€ -	€ -	€ -	€ 944	€ -	€ -	€ -	€ 771	€ -	€ 121	€ -	€ 1.038	€ -
Personeelskosten	€ 50.508	€ 42.501	€ 39.116	€ 42.501	€ 21.499	€ 13.118	€ 8.264	€ 6.874	€ 22.816	€ 16.266	€ 17.195	€ 14.377	€ -9.263	€ 27.021
Huisvestingskosten	€ 3.444	€ 4.336	€ 3.319	€ 4.336	€ 574	€ 723	€ 699	€ 723	€ 1.135	€ 1.445	€ -	€ 723	€ 67	€ 2.168
Kantoor- en algemene kosten	€ 5.751	€ 3.052	€ 4.641	€ 3.052	€ 2.219	€ 509	€ 690	€ 509	€ 1.517	€ 1.017	€ 334	€ -	€ 23.120	€ 15.366
Afschrijving	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ 1.440	€ 1.440
Totaal	€ 74.175	€ 60.889	€ 78.537	€ 80.889	€ 57.336	€ 50.349	€ 14.404	€ 14.105	€ 38.340	€ 35.728	€ 17.650	€ 16.600	€ 16.402	€ 47.494